

Waarde landgenoten,

Zo luidt het startschot van de jaarlijkse nieuwjaarstoespraak van onze koning van België. Het heeft zijn charmes, geef toe. Maar de echte vraag is of het woord 'waarde' daar wel op zijn plaats is. Of ons Belgenland wel zo goed bezig is als zijne majesteit elk jaar beweert. En vooral, of Leopold II het wel waard(e) is om onze geschiedenisboeken te vullen.

1997, Laurent-Désiré Kabila veroverd Zaïre. Ik zie het levenslicht en kom op deze wereld. Zonder ook maar enig benul van de gruwelijke tragedie die zich dagelijks herhaalt in toenmalig Congo en al jaren aan de gang is. Zonder dat ik me van enig kwaad bewust ben. Ik kom goed terecht en heb meer dan mijn hart verlangt. En dat allemaal terwijl mijn koning voor zoveel onrust heeft gezorgd bij jullie.

Ik kan me zelfs niet inbeelden hoe moeilijk het is, laat staan hoe diep de wonde is die onze "koning der Belgen" achterliet. Hij interpreteerde een handje toesteken wel op een heel aparte manier. In plaats van een handje toe te steken, nam hij jullie kansen af. Hij zette nooit een voet op de Onafhankelijke Congostaat, maar veegde letterlijk zijn voeten aan de hardwerkende inwoners. Eerlijke mensen van vlees en bloed. Vermoord, verminkt, gemarteld. En vooral vernederd. Dromen verwoest, rijkdommen geplunderd, racisme tot leven gewekt. Het is me een raadsel hoe die man 's nachts slapen ging. Wetende wat hij allemaal op zijn kerfstok had.

Het is een magere troost, maar hoop doet nog altijd leven. Het is dat beetje hoop dat jullie erdoor gesleurd heeft. Het is dat beetje hoop dat jullie moed gaf. En het is dat beetje hoop dat ervoor gezorgd heeft dat jullie er vandaag nog altijd staan. Vol trots, respect en strijdlust. Als één volk. Dat kan niet van iedereen onder ons gezegd worden.

Dat we 22 jaar na de feiten elkaar nog steeds zonder enige moeite zo ontzettend veel leed kunnen berokkenen maakt me bang. Je zou denken dat we er op z'n minst uit geleerd hebben. Dat we nu beter weten. Dat we het vooral ook gewoon beter willen doen. Niets is minder waar. Gruwelijke aanslagen, enorme vechtpartijen, vreselijke oorlogen, het is allemaal dagelijkse kost. Daarom zijn excuses hier nog meer op zijn plaats.

O dierbaar Congo. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat dergelijke situaties nooit meer voorkomen. Al weet ik dat mijn jeugdige naïviteit waarschijnlijk niet zo realistisch is. Wat ik wel zeker weet is dat het ons spijt. Ons allemaal. Zelfs die ene norske buurman om de hoek. Niemand keurt goed wat er toen gebeurd is. Niemand keurt goed dat België zelfs tijdens de onafhankelijkheid van jullie dierbaar land de touwtjes in handen nam. Niemand ging akkoord. Iedereen is beschaamd. Het verleden kunnen we niet veranderen, aan de toekomst kunnen we samen bouwen. Vergeten kunnen we niet, vergeven hopelijk wel. Neem gerust jullie tijd, dat hebben wij toen ook meer dan genoeg gedaan.

Onze oprechte excuses.